

Ondskan – Jan Guillou

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna tränar på att sammanfatta text, förutspå handlingen och analysera karaktärerna i en text. De får också "läsa mellan raderna", koppla texten till omvärlden och andra texter (om barnaga), samt uttrycka egna tankar/åsikter.

Läraren reflekterar

Texten är stark, inga tvivel om det. Den lämpar sig bäst för äldre elever. Det gäller att ha väldigt god kännedom om elevgruppen för att styra diskussionerna åt rätt håll och för att undvika eventuellt känsliga områden. Men det gäller också att visa för alla elever att vi vågar ta i svåra och jobbiga ämnen. Om inte annat för att visa att det aldrig är barnets fel att det blir slaget. Om inte vi törs ta i frågan, men ska då göra det?

Metod och arbetsuppgifter före läsning

Eftersom kapitlet innehåller en del antydningar till våld är det lämpligt att inledningsvis samtala om barnaga. Vi läser tillsammans [Vart tionde barn blir slaget](#) och/eller om personliga erfarenheter [Den som blir slagen förlorar sin barndom](#). Att fundera på:

- Vad handlar artiklarna om?
- Vad tänker du om siffrorna? Få eller många?
- Spontana tankar om Jims historia?

Orsakerna till att en förälder slår sitt barn kan vara många: missbruk, sjukdom, trötthet, påfrestningar i relationen till sin partner, dålig ekonomi eller stress. Vi tittar på Rädda barnens film om barnaga:

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/20w4Bb3yPNY?feature=oembed>

- På vilka sätt kan våld mot barn se ut?
- Finns det orsaker eller situationer som rättfärdigar någon form av våld mot barn? Motivera ditt svar.

Vi tittar på klippet om påven eller läser [en artikel](#):

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/l9h93WFRBNo?feature=oembed>

- Vad säger du om "but never in the face"? Hur tror du han tänker att det är bra?
- Vad tänker du om "if dignity is kept"? Blir värdigheten behållen om aga är en del av uppfostran?
- Vilken betydelse får det när en sådan känd person som påven uttrycker åsikter om uppfostran?

Vi tittar på kartan som visualiserar de länder som har en lag mot barnaga.

BARNENS VÄRLDSKARTA

Länder med lagstiftning mot barnaga

- Vad tänker du om den?
- Varför är det så få länder som har lagstiftning mot barnaga tror du?
- De länder som fortfarande accepterar barnaga, vilka är deras argument för aگا (tror du)?

Dags att läsa – Uppgifter under läsning

Presentera *Ondskan*. Om eleverna inte läser hela boken får läraren sammanfatta vad boken handlar om. Nedan följer förslag på ett arbetsätt med uppgifter som passar till ett kapitel i inledningen (där Erik bråkar med sin lillebror).

Efter ca 2,5 sida. Stanna vid "Vänner igen?" Styvfadern avslöjar sin irritation med en ryckning vid ögat.

- Kan du märka när någon i din närhet blir irriterad? Hur då? Ge några exempel.
- Hur märks det på dig ögonblicket innan du blir irriterad eller arg?

"Vänner igen?" undrar pappan.

- Hur tänker pappan när han säger så?
- Vad betyder det?
- Vad tror du att Erik tänker?
- Varför tar han styvfadern i hand?

Vi fortsätter läsningen. Stanna efter att Erik slagit sin lillebror "Men hans förhoppningar var fel". Lillebror försöker utpressa Erik genom att hota med att påkalla faderns uppmärksamhet.

- Hur ska Erik göra i det läget?
- Hur hade du gjort?
- I många syskonförhållanden förekommer det ibland "utpressningar eller mutor". Har lillebror några större

- skyldigheter att inte utpressa Erik jämfört med andra syskon (som inte blir slagna)?
- Hur tror du att lillebror tänker i ögonblicket pappan kommer in?
- Vad tror du händer när pappan kommer in?

Vad kan du läsa mellan raderna? (Tre nedslag inför monsterstryket)

Chokladpuddingen växte i munnen.

- Varför då?
- Vad tänker Erik på?

Så stängde han av världen och drog ett djupt andetag /.../ När han upptäckte att han var på väg ut i ljuset, eller som om han var på väg upp mot ytan efter en djup dykning, så var han redan ute ur sovrummet.

- Vad har Erik varit med om?
- Hur upplevde han det?

Farsan bar ömt och försiktigt ut lillebrorsan. Sen stängde han dörren och låste den, tog ut nyckeln och stoppade den i bröstfickan. Fadern lugn och kontrollerad.

- Inte någonstans står det att Erik ska få stryk. Ändå kan vi till 100% veta det. Hur då?

Vad tror du händer sedan?

- Vad tror du händer med Erik och styvfaderns relation?

Det händer sedan

Se klippet vad som händer sen....

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/2S8BIGeBYR4?start=312&feature=oembed>

- Gör Erik rätt eller fel?
- För första gången träder modern fram? Varför gör hon det nu?
- Hon säger "förlåt"? Vad känner Erik inför det?
- Vad tror du händer efter klippet? Med pappan? Säger han något?
- Kommer pappan tillbaka till familjen?
- Vad händer med Erik? Mamman?

En sista tanke

Våld föder våld eller... Gjorde Erik verkligen rätt?

LGR 11 Förmåga

Formulera sig och kommunicera i tal och skrift. Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsvillkor.

Kunskapskrav

Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan elever, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem.**